

Pričenjamo javne razprave o novi ustavi

Kaj hočemo?

Po dogovoru na seji političnega aktiva, predvsem pa zato, da za seznanjanje o novi ustavi SFRJ in SRS angažiramo vse možne načine, objavljamo danes prvi del celotne informacije.

Gre namreč za to, da bi sleherni delavec vsaj v bistvu spoznal v čem in kakšne so za nas najbolj pomembne spremembe, v kakšnih odnosih in pogojih bomo živeli, delali, ustvarjali in delili dohodek.

Vse informacije so pripravljene po knjigi Osnutek ustave SFRJ.

Po svoji idejni vsebini in smeri razvoja naše družbe bo nova ustava neposredno nadaljevanje pri graditvi samoupravnega socialističnega sistema, ki smo ga začeli z

zakonom o delavskih svetih iz leta 1950, z ustavnim zakonom iz leta 1953 in ustavo iz leta 1963. Tako po obliki kot po strukturi je predlagano besedilo ustave ohranilo bistveno zvezo z ustavo iz leta 1963. To dokazuje že dejstvo, da se uvodni, načelni del ustave bistveno ni veliko spremenil, čeprav je normativni del ustave v marsičem drugačen.

Vse to zgolj potrjuje, da so zdajšnje ustavne spremembe naravno nadaljevanje in korak naprej v razvoju dosedanjega ustavnega sistema v smeri naše revolucije. Z drugimi besedami, v tem razvoju so bili vselej deležni največ pozornosti — kar zadeva no-

tranji družbeni razvoj — današnji in dolgoročni interes delavskega razreda ter vseh delovnih ljudi, poganjanje in razvijanje samoupravnih oblik socialističnih proizvodnih odnosov in oblikovanje ter utrjevanje takega sistema politične oblasti ter socialistične demokracije, ki temelje na vodni vlogi delavskega razreda, povezanega s kmeti in vsem delovnimi ljudmi, ter na samoupravnih oblikah socialističnih proizvodnih odnosov. Pri mednarodni vlogi Jugoslavije pa so sestavljajci imeli pred očmi mir in mirujočo ter aktivno sožitje držav, ne glede na njihove družbene sisteme, kot pot, po kateri naj bi premostili biokovsko razcepjenost sveta in vse oblike gospodarskega in političnega podrejanja narodov, to je politiko neuvrščenosti.

Po drugi strani pa so napredne spremembe, ki jih ta predlog vnaša v ustavnih in nasploh družbenih sistem, tako pomembne in obsežne, da lahko hkrati govorimo tudi o novi ustavi.

Tudi ta nova ustava pa nima namena, da bi s kakimi konstrukcijami ustvarjala lažno podobo idealne družbe. Pravzaprav izhaja iz stvarnosti našega časa, delavskega razreda in vsem naprednim ljudem naše socialistične družbe pa skuša ustvariti ugodnejše pogoje in bolj učinkovita sredstva v boju za nadaljnji napredek socializma in socialističnega samoupravljanja ter za boljši jutrišnji dan delovnega človeka. Z drugimi besedami, namen ustave ni »osrečevati« naših delovnih ljudi, temveč jim ustvariti ugodnejše pogoje in sredstva, da bi bili tudi sami v kar največji možni meri »kovači« svoje sreče.

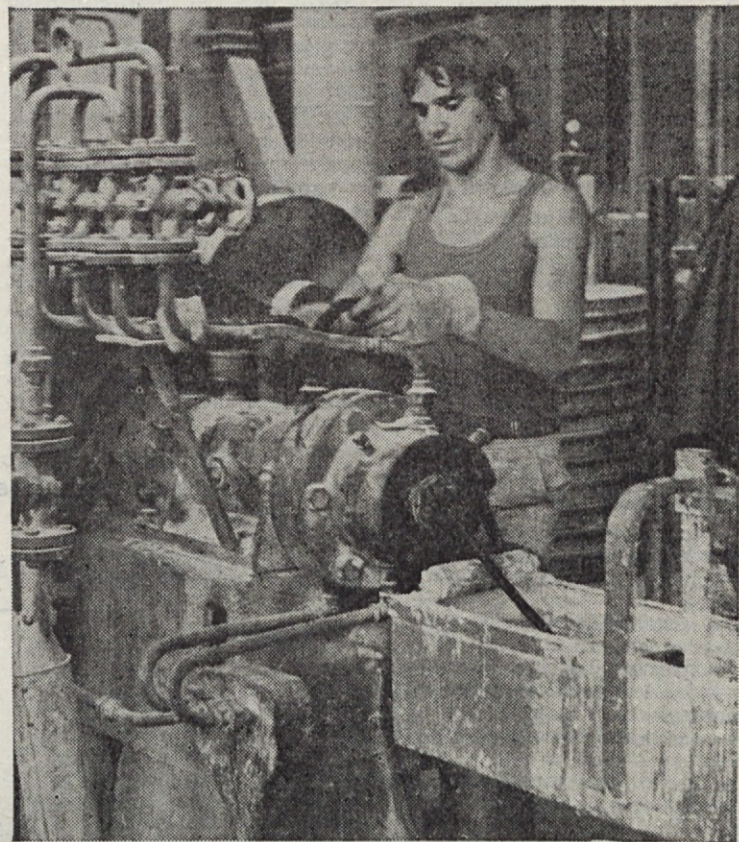
Ce izhajamo iz dosedanjih pozitivnih in negativnih izkušenj v razvoju našega samoupravnega socialističnega sistema ter iz naših sedanjih družbenopolitičnih razmer ter problemov, s katerim se srečujemo, je dolgoročni družbenogospodarski in politični pomen sedanjih ustavnih sprememb predvsem v naslednjem:

Najpomembnejše je vsekakor dejstvo, da celoten proces in ciklus družbene reprodukcije — na temelju samoupravnega razpolaganja s sredstvi za proizvodnjo in reprodukcijo v družbeni lasti — organiziramo po novi ustavi in uredimo prek takih notranjih gospodarskih odnosov tako, da bo delavec v svoji temeljni organizaciji združenega dela oz. njegovo delo in drugi neposredni ter dolgoročni življenjski in družbeni interes vselej začetek in konec tega procesa.

Nova ustava daje le načelne osnove za tak sistem. Na teh temeljih bo treba v čim krajšem času izoblikovati zvezno in republiško zakonodajo, ki bosta bolj stvarno uredili odnose v tem sistemu. Zatem bomo morali celoten sistem samoupravnih dogovorov o združevanju ter statute organizacij združenega dela vseh vrst prilagoditi ustavnim in zakonskim določilom.

Delavski razred in vsi delovni ljudje dobivajo s takim sistemom v roke učinkovito sredstvo, s katerim bodo lahko nadzorovali ne le, kaj se dogaja z njihovim presežnim delom in dohodkom, temveč tudi z njihovim minulim delom. Prek dohodka temeljne organizacije združenega dela pa bodo lahko tudi v resnici razpolagali s temi sredstvi. Tako po eni strani postavljamo trdnejše pregrade pred dosedanjimi tehnokratsko-monopolističnimi in podobnimi centri razpolaganja z družbenimi

(Nadaljevanje na 3. strani)

V novi ustavi je veliko bolj kot doslej utrjena vloga delavca

V pol leta 219 delavcev zapustilo podjetje

Fluktuacija še vedno prevelika

Ceprav v zadnjem času ni več tako kritičnega pomanjkanja delavcev, pa v kadrovski službi ugotavljajo, da jih še vedno preveč zapusti naše podjetje.

V kadrovski službi zelo natančno in sproti spremljajo ta gibanja in prav te dni so zaključili temeljito analizo o fluktuaciji.

Ker sodimo, da k prilagajanju novih delavcev v naš kolektiv marsikaj lahko pripomoremo tudi mi, objavljamo najpomembnejše

ugotovitve in apeliramo tudi na vas: večini, ki pride v novo okolje, veliko pomeni prijazen, tovarniški sprejem in pozornost. To pa Savčani zmoremo, kajne.

Analiza fluktuacije od 1. januarja do 30. junija 1973

Fluktuacijo, kot odraz razmer v podjetju in kot neposredni strošek, smo dolžni neprestano spremljati in vzroke zanjo v največji možni meri odstranjevati.

Nadaljevanje na 2. str.

Nove TOZD

IZVAJANJE PROGRAMA ZA USTANOVITEV NOVIH TOZD IN STRIRANJE DELOVNE ORGANIZACIJE

Na osnovi določil samoupravnega sporazuma o združevanju TOZD in na osnovi ustavnih in zakonskih določil iz letošnjega leta, ki nas obvezujejo, da se mora vsaka delovna organizacija do konca letošnjega leta na novo registrirati pri gospodarskem sodišču, je oddelek za razvoj samoupravljanja in informiranje delavcev izdelal ustrezen program dela in ga predložil političnemu aktivu podjetja.

Na osnovi sklepov dveh sej političnega aktiva podjetja z dne 30. junija in 23. avgusta je delavski svet podjetja obravnaval predlog z osebnimi in terminskimi zadolžitvami. S tem bo mogoče do konca leta ustanoviti nove TOZD in na novo konstituirati ter registrirati podjetje. Prvi predlog so izdelali člani ožje delovne skupine in pristojne strokovne službe. Predlog nakazuje organizacijsko, družbeno-ekonomsko in samoupravno opredelitev za ustanovitev:

1. TOZD EVO — energetska vzdrževalni obrat
2. TOZD ZOP — zunanja organizacija prodaje
3. SDS OSS — samoupravna delovna skupnost organizacije skupnih služb

Predloga SIS in FRS o organizacijski in družbeno-ekonomski opredelitvi novih TOZD bosta v dokončni obliki predstavljala dokumentacijo, na osnovi katere se bodo zbori delavcev v predvidenih novih TOZD odločali in ki bo predložena gospodarskemu sodišču v predzaznambo glede ustanovitve TOZD in konstituiranja podjetja v smislu zakonskih predpisov.

Politični aktiv podjetja je razpravljati tudi o ustanavljanju še več proizvodnih TOZD (n. pr. v TTI) in njihovem povezovanju v skupnost TOZD, kad pa bo mogoče uresničiti, ko bo v celoti izvedena metoda obračuna po mejnih stroških v vseh obračunskih enotah in postavljene ustrezne kalkulacije za prodajne cene njihovih izdelkov. DS je na osnovi izdelanega predloga potrdil osebne in časovne zadolžitve za izdelavo osnutkov samoupravnih predpisov.

Otvoritev nove šole na Orehku

V letošnjem letu je bilo v občini Kranj zgrajenih toliko šol kot že dolgo ne. Ene med njimi smo bili še posebno veseli — šole na Orehku. Zakaj? Prav gotovo zaradi tega, ker je bilo pokroviteljstvo (patronat) le-te zaupano nam in v imenu kolektiva Sava jo je odprl glavni direktor podjetja inž. Janez Beravs.

Slavnostni sprevid, v katerem so bili poleg pihalnega orkestra iz Kranja še gasilci, člani naše folklorne skupine, oktet, šolarji in občani krajevne skupnosti Orehek—Drulovka, je krenil izpred Drolčevega naselja proti šoli. Da je bil to resnični praznik teh ljudi, se je videlo ob vsaj pot, kjer je šel sprevid. Povsod zastave, ljudje ob cesti, ki so pozdravljali udeležence sprevida. Pred šolo pa so se zbrali domala vsi prebivalci teh dveh vasi.

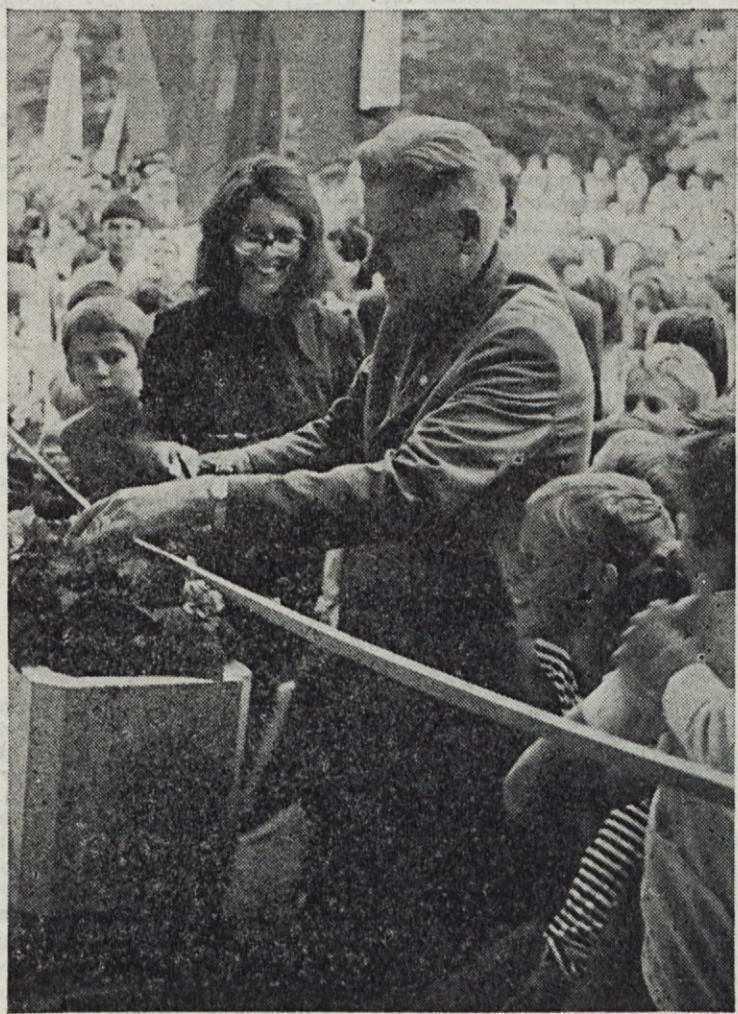
Uvodni govor je imel predsednik krajevne skupnosti, ki je na

kratko orisal zgodovino obeh krajev. Po govoru pa se je začel enourni kulturni program. In že je bil tu slavnostni trenutek. Inž. Janez Beravs je stopil pred mikrofona in v kratkem govoru poudaril pripravljenost našega kolektiva pomagati pri sleherni akciji družbenopolitičnih organizacij na terenu kot tudi akcijah krajevne skupnosti. V sklepu nagovora je tov. Beravs dejal:

»Uresničila se je napoved pesnika sorškega polja, velikega domoljuba Simona Jenka, ki jo je izrekel pred dobrimi 100 leti in ki jo je izbral slovenski narod v veliki osvobodilni vojni v družbi z drugimi jugoslovanskimi narodi.

'Ko jaz v gomili črni bom počival in zelen mah poraste nad menoj, veselih časov srečo bo užival, imel bo jasne dneve narod moj.«

J. Jereb

Tudi Janez Beravs se je počutil imenitno ob otvoritvi nove šole

O ustavi...

(Nadaljevanje s 1. strani)

sredstvi akumulacije, po drugi strani pa veliko bolj odločno in brezkompromisno kot doslej zagotavljamo, da bodo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela postali odlični dejavniki pri razpolaganju s celotnim dohodkom združenega dela.

Z drugim besedami, po novi ustavi bo odtujevanje dohodka od delavcev in stekanje tega dohodka v razne centre, ki monopolistično razpolagajo s sredstvi družbene akumulacije — kar je v zadnjem času pojav, ki v naši družbi zbuja veliko skrb — načelno prepovedano, v praksi pa dokaj oteženo, tako da se bodo taki pojavi, kolikor bo do njih sploh prišlo, pojavljali kot izrazita deformacija, ne pa kot družbeno dejstvo, kar je pravzaprav danes.

Nedvomno bo to omogočilo bolj trdno nadaljnjo graditev našega gospodarskega sistema, še zlasti sistema gospodarskega načrtovanja kot njegovega sestavnega dela. Družbenogospodarske spremembe, ki jih vnašamo z novo ustavo, pa bodo hkrati pozitivno vplivale tudi na našo gospodarsko prakso v prihodnje. Niso pretirane besede, da gre za enega najbolj pomembnih korakov tudi pri ustvarjanju pogojev za naglejšo demokratično samoupravno integracijo združenega dela in za ustvarjanje tiste svobode delavcev pri delu in gospodarjenju, zaradi katere niso le subjekt tega gospodarjenja, temveč tudi samostojni načrtovalci svoje prihodnosti in prihodnosti svojih otrok, ne le pri delu, temveč tudi pri njihovih življenjskih razmerah. To pa je osnovno in bistveno merilo pri osvobajanju dela oziroma delovnega človeka od zasebnolastiškega ali kakršnegakoli drugega monopolističnega razpolaganja z družbenim kapitalom. Hkrati z novo ustavo ustvarjamo možnosti za premostitev vrste slabosti v našem sistemu družbene reprodukcije, iz katerih izvira tudi največ naših družbenopolitičnih težav.

Kar zadeva politični sistem, predlog osnutka nove ustave temeljito rešuje dilemo, ki so jo vedno znova postavljale na dnevni red protisocialistične in protisamoupravne sile v naši družbi, namreč, ali bomo našo socialistično demokracijo gradili kot politično-predstavniško demokracijo ali kot samoupravno demokracijo združenega dela in družbenega ustvarjanja. V zadnjem obdobju našega družbenega razvoja smo trčili na nevarnost, da bi nek družbeni sloj, ki je boljši po svojem družbenem položaju, bodisi s svojimi socialnimi in materialnimi interesi ali pa zaradi svojih ideoloških nazorov itd. zavzel za ohranitev tehnokratsko-monopolističnih oblik upravljanja z družbenim kapitalom, začel dobivati čedalje večji politični vpliv v družbi, medtem ko hkrati začel pešati vpliv delavskega razreda in velikanske večine delovnih ljudi. Nove ustavne rešitve, ki so predvidene v političnem sistemu, omogočajo, da to nevarnost osnovnih slojev delavskega razreda in sploh delovnega ljudstva v naši družbi, to je tistih, ki je v njihovem elementarnem socialnem interesu, da socializem napreduje, ne pa da stagnira v okvirih tehnokratske vladavine nad družbenim kapitalom.

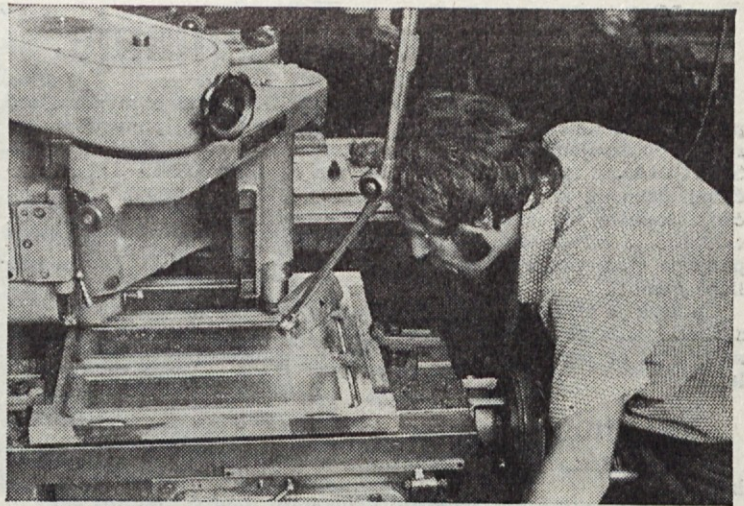
To velja zlasti za spremembo v skupščinskem sistemu. Ko je koordinacijska komisija predlagala te spremembe, je imela pred očmi oceno, da sta se temeljni koncept in usmeritev v razvoju našega dosedanjega skupščinskega sistema potrdila v praksi. Spremembe so naravnane v doslednejši razvoj in izpopolnitev skupščinskega sistema na istih samoupravnih in demokratičnih temeljih, to je predvsem na samoupravno in politično organiziranem delavskem razredu.

Glavna naloga je namreč v tem, kako socialistično samoupravne proizvodne odnose še trdneje in dosledneje spremeniti v izvor in organizacijske temelje politične oblasti delavskega razreda in vseh delovnih ljudi ter demokracije tega političnega sistema. S predlaganimi rešitvami naj bi zagotovili, da bo neposreden vpliv delavcev iz materialne proizvodnje nasploh ter delavskega razreda v celoti zares postal prevladujoč v skupščinskem in političnem sistemu. Temu cilju je podrejen delegatski sistem, ki naj postane odločujoča značilnost in temelj konstruiranja in delovanja skupščinskega sistema.

Naj opozorim na pomen predlaganega ustavnega določila, da ne bi mogli sprejeti nobenega sklepa, s katerim bi obremenili dohodek temeljnih organizacij združenega dela, če ga ne sprejme večina delegatov iz tistih organizacij združenega dela, ki ta dohodek neposredno ustvarjajo. Ravno s tem postane delavski razred dejanski nosilec ekonomske in politične ob-

obrbe nazaj, kdor se vrača, izgubi bitko. Zato za nas obračanje h kakšnemu političnemu sistemu buržoazno-demokratskega tipa ne pomeni samo vračanja v družbeno zgodovinski smislu, ampak tudi spreminjanje razmerja sil v prid protisocialističnim in protisamoupravnim silam, s tega pa tudi zaostritev vseh družbenih nasprotij. Te dileme so v predlaganih rešitvah za novo ustavo odločno črtane z dnevnega reda. Delegatski sistem dejansko pomeni prav tisto, v čemer je Marx videl glavno značilnost diktature proletariata, to je »delavski razred, organiziran kot država«. Toda oblike te diktature so demokratične in humanistične, kjer je njen nosilec delavec, demokratično organiziran v samoupravno združenem delu in naslonjen na svoje razredne oziroma družbeno politične organizacije in na znanost. Pri takih odnosih tudi sama država, to je politična zavest, čedalje bolj postaja oziroma naj bi postala instrument samoupravno organiziranih delovnih ljudi na vseh področjih družbenega dela in ustvarjanja. S tem pa predvsem tudi nastajajo pogoji za tisti proces, ki so ga Marx, Engels in Lenin imenovali »odmiranje države«.

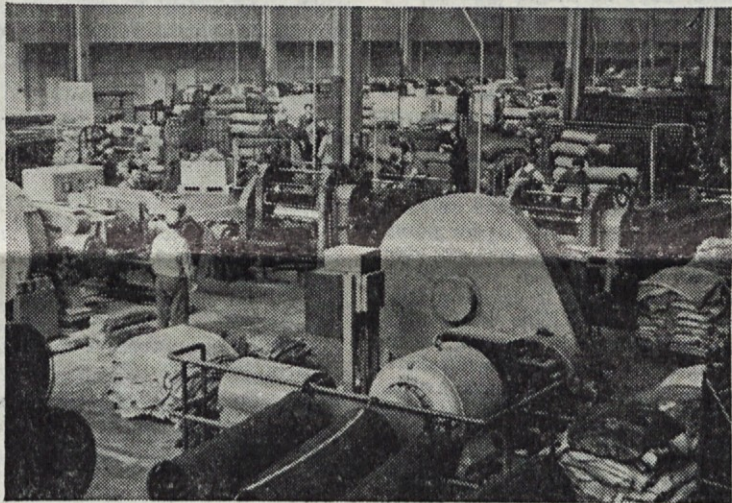
Tudi kar zadeva politični sistem, nova ustava nima pretenzije, da bi ustvarila neki idealen demokratični sistem; njen glavni namen je, da delavski razred sam, sam delovni človek dobi v roke močno in učinkovito orožje, da bi se bolje organiziral in da bi se v svojih samoupravnih organizacijah združenega dela, v svojih razrednih družbenopolitičnih organizacijah in sploh v sistemu politične oblasti lahko uspešneje bojeval za vo-

Odločanje slehernega delavca o ustvarjanju in delitvi dohodka ne pomeni samo velikih pravic, ampak tudi velike dolžnosti

Nova ustava naj bi tudi veliko pripomogla k funkcionalni učinkovitosti tako državnega kot tudi samoupravnega sistema. Predlog osnutka ustavnih sprememb izhaja iz tega, da se ne more nihče sklicevati na državno oblast pri poseganju v samoupravne pravice delovnega človeka, prav tako pa se tudi ne more skrivati za samoupravljanjem, da bi prikriji svojo samovoljo in neodgovornost pred družbo in drugim delovnimi ljudmi. Zato predlog osnutka nove ustave predvsem vztraja pri tem, da bolj natančno določimo odgovornost v samoupravnih organizacijah, pri čemer je povsem jasna razlika med odgovornostjo organov delavskega samoupravljanja, ki urejajo odnose med ljudmi in določajo gospodarsko politiko in načrtovanje organizacij združenega dela v interesu delovnega človeka, in osebno odgovornostjo izvršilnih organov, ki upravljaajo zadeve, to je delo in poslovanje organizacij združenega dela.

V predlogu osnutka nove ustave je navedena tudi zahteva, da so vse samoupravne organizacije odprte družbi, to je, da lahko družba nadzoruje njihove notranje samoupravne odnose, poslovanje in drugo. Z uvedbo takih novih organov, kot so samoupravni pravobranilec in svet za reševanje samoupravnih sporov, skuša predlog osnutka nove ustave preprečiti dolgotrajnejše samoupravne spore v organizacijah združenega dela in omogočiti vpliv ter posredovanje družbe, to je ustreznih družbenih organov in organizacij v vseh tistih primerih, ki jih predvidevata ustava in zakon. Tudi služba družbenega knjigovodstva je zato dobila jasna pooblastila za evidenco in nadzor nad poslovanjem samoupravnih delovnih organizacij, hkrati pa so določene ustavne osnove za razne oblike notranjega nadzorstva, med drugim tudi take, kot je delavsko nadzorstvo, ki je zdaj uvedeno že v mnogih delovnih organizacijah. J. S.

lasti, ne samo v politični deklaraciji. Z vsem tem in z drugim rešitvami nova ustava bistveno utrjuje sistem socialistične demokracije, a ne na temeljih klasičnega buržoaznega liberalizma in profesionalnih političnih predstavnikov, temveč na podlagi samoupravno združenih delovnih ljudi in občanov v organizacijah združenega dela, krajevnih skupnostih, občinah itd.

Ko se odločamo za takšno pot razvoja naše socialistične demokracije, tega ne delamo zato, ker bi menili, da socialistična družba ne more nastati tudi v drugih oblikah političnega sistema, postavimo v klasičnem parlamentarnem sistemu, tam, kjer so za to ustrejni družbeno zgodovinski in demokratični pogoji. Toda naš socialistični sistem, naša socialistična družba je plod globoke ljudske revolucije, revolucija pa ima svoje zakone. Kdor se v revoluciji

dilno vlogo svojih interesov v družbi, za svoj z ustavo določeni samoupravni položaj in za uresničitev svojih glavnih življenjskih, to se pravi ekonomskih, političnih, socialnih in drugih interesov. Nove rešitve v sistemu družbeno ekonomskih odnosov, kakor tudi v političnem sistemu in organizaciji družbe sploh, bodo vsekakor bistveno prispevale k utrditvi družbenega položaja delavskega razreda in delovnega človeka v mestu in na vsaj nasploh, kakor tudi k postavljanju močnejših branikov zoper določene negativne tendence, ki so se doslej kazale v našem družbenem razvoju.

Da bi vse to dosegli, pa seveda ne zadoščajo samo te ustavne rešitve same po sebi, marveč predvsem dosledno in organizirano angažiranje samega delavskega razreda, samih samoupravljalcev in vseh naprednih sil naše socialistične skupnosti na poteh nadaljnega razvoja naše socialistične in samoupravne revolucije, katerih cilj je jasno in dolgoročno zastavila zveza komunistov Jugoslavije skupaj z vsemi naprednimi silami naše družbe. Zato nova ustava ne samo utrjuje položaj subjektivnih dejavnikov revolucije in socializma, zlasti zveze komunistov, socialistične zveze in sindikatov v samem ustavnem in političnem sistemu, ampak jih tudi pooblašča oziroma določa za nosilce važnih družbenih in demokratičnih funkcij v okviru ustavnega sistema. Ustava te faktorje še bolj kot doslej poudarja kot bistvene nosilce, ki zagotavljajo socialistično in samoupravno naravo naše demokracije, kakor tudi kohezijo, stabilnost in progresivno pobudo v družbi.

Tega niste vedeli

Za dva milijona dolarjev izvoza

— Za dva milijona dolarjev izvoza. Strokovni kolegij TOZD TTI je razpravjal o izvozu. Dosedanji rezultati kažejo, da bodo plan izvoza letos dosegli oziroma preseglj. Na osnovi tega so se dogovorili, da izvoz v prihodnjem letu povečajo na 2.000.000 dolarjev. Za to bo potrebno osvojiti nove izdelke, ki so na tržišču iskanj in skrajšati bomo morali dobavne roke ter ohraniti enako kvaliteto.

— Gospodarski odbor TOZD TTI je sprejel sklep o ukinitvi vseh izdatkov, ki imajo značaj osebne potrošnje, to so: podaljšanje potnih listov, napeljava telefona v privatno stanovanje itd.

— Delavski svet TOZD TTI je sklenil, da bo dal dotacijo Zavodu za požarno, reševalno in tehnično službo Kranj, in sicer 50.000 din za nakup sodobne gasilske opreme poklicnim gasilcem. Tej akciji sta se pridružila tudi TOZD TAP s 30.000 din in OZD OSS z 10.000 din. Skupaj bo Sava dala 90.000 din. Ker je bil sklep sprejet šele v drugi polovici leta, bo letos izplačana le polovica.

— Končno se je pričela izgradnja tovarne umetnega usnja in skladišča gotovih izdelkov.

BOLNIŠNICA ZA GINEKOLOGIJO
IN PORODNIŠTVO
KRANJ, Kidričeva cesta 38a
Telefon 22 733

Številka: 0100-66173
Datum: 4. 8. 1973

CENTRALNEMU DELAVSKEMU SVETU
Tovarne gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov "SAVA"
K r a n j

Kolektiv Bolnišnice za ginekologijo in porodništvo v Kranju se kolektivu tovarne "Sava" najtopleje zahvaljuje za razumevanje in pomoč, ki jo je vedno dobival pri Vas.

Posebno se zahvaljujemo za telefonsko centralo, ki ste nam jo podarili.

Zavedamo se, da pomeni Vaše razumevanje problemov naše ustanove in našega kolektiva novo zadožitev vseh nas, da bomo s svojim strokovnim delom v korist naših žena, mater in otrok opravičili zaupanje, ki nam ga izkazuujete!

Direktor:
prof. dr. Igor Veter

Predsednik sveta:
dr. Jože Žabkar

O čem smo pisali v zadnjem polletju?

Po grobi oceni števila in vsebine člankov smo prišli do ugotovitve, da so naši članki v večini še vedno predolgi, zato je njihovo število v zadnjih 6. mesecih doseglo samo številko 225. V povprečju smo v vsaki številki objavili le 15 člankov, kar pa ni veliko.

Glede vsebine člankov pa smo ugotovili, da smo največ pisali o družbenopolitičnih dogodkih (kar 21,78%). V okviru teh smo največkrat omenjali delo mladinske organizacije, ZK in sindikata, ostali članki s tega področja pa so zelo raznoliki.

Na drugem mestu so informacije o gospodarstvu (15,11%). S področja gospodarstva smo največ pisali o dosežkih in uspehih v gumarski industriji na sploh in pri nas, o iznajditeljstvu in o poslovanju in finančnih rezultatih podjetja.

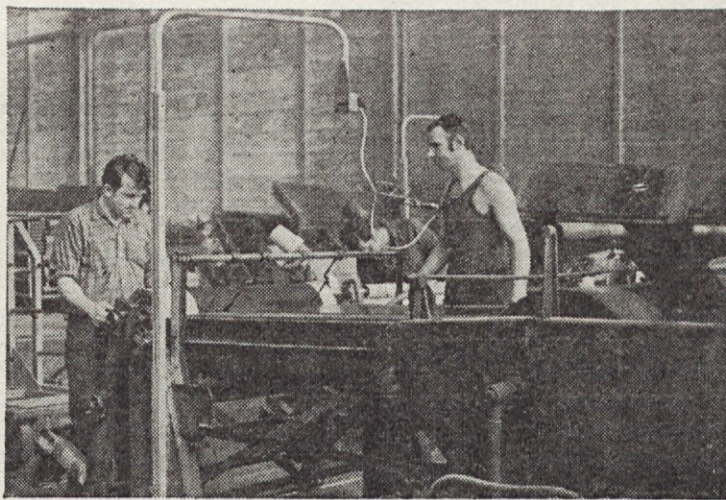
Sledijo informacije o športnih dogodkih, rekreaciji in delu tabornikov. Te informacije so v okviru vseh člankov zastopane 12,89%. Ob razmeroma visokem procentu bi bilo morda prav, če bi primerjali število teh člankov s članki o kulturnih dogodkih oziroma prireditvah. Vsiljuje se nam ugotovitev (na osnovi rezultata, ki smo ga dobili — le 1,33%), da o tem skoraj nič nismo pisali. Edino kar smo objavili s tega področja, so bile informacije o delu in nastopih folklorne skupine »Sava«.

Če nadaljujem z navajanjem člankov, ki so procentualno še vedno na vrhu lestvice, moramo kot naslednje omeniti pisma bralcev, vključno z zahvalami in čestitkami. Res pa je, da so nam pisali večinoma vojaki, delavci tovarne Sava (z redkimi izjemami — npr. upokojenci). Nato sledijo informacije, ki so si procentualno zelo blizu (približno 6%), to so personalne vesti, informacije o delu upravnih organov (procent je še razmeroma visok, če upoštevamo, da veliko teh informacij objavljamo v Informatorju), o izobraževanju in zdravstvenem in socialnem varstvu. Blizu tega poprečja so tudi članki o tehničnem varstvu, v katere so najštevilneje vključene informacije o nesrečah in o delu savskih gasilcev.

Nekaj manj so zastopani razpisi (2,67%) in članki o stanovanjskih vprašanjih (2,22%), čisto na koncu pa so informacije o družbenem standardu (1,33%), ki so skupaj z že omenjenimi informacijami o kulturi na zadnjem mestu.

Na koncu lahko še povem, da sta bili v tem polletju časopisu dodani tudi dve prilogi, in sicer Pravilnik o iznajditeljski dejavnosti in predlog z izhodišč za organiziranje in delo samoupravne delavske kontrole.

Gordana Otašević

DS podjetja sprejel zaključke o poslovanju v prvem polletju

V prejšnji številki glasila smo objavili obširno informacijo o poslovanju v prvem polletju. Dne 31. avgusta je o tem razpravljala DS podjetja, čemur je finančno računovodska služba dodala še naslednje

Zaključke

Poslovni uspeh podjetja je v podjetju kot celoti v I. polletju zadovoljiv, kljub neugodnim gospodarskim razmeram. Učinki podražitve surovin ter povečanje cen storitev se bodo občutneje pokazali pri finančnem rezultatu za II. polletje, zato predlagamo, da delavski svet podjetja sprejme naslednje zaključke oz. priporočila TOZD:

Ad 1.

Dosledno je treba realizirati akcijske programe, sprejete ob rebalansu gospodarskega načrta.

Ad 2.

Analizirati zaloge gotovih izdelkov in reprodukcijskega materiala, po katerih je manj povpraševanja in skušati zaloge zmanjšati na minimum. Nabavna služba naj do 15. t. m. predloži TOZD seznam neidočih zalog reprodukcijskega materiala, TOZD pa naj odločijo o načinu likvidacije teh zalog.

Ad 4.

Marketing in prodajne službe TOZD naj na naslednji seji DS podjetja predlože poročilo o reševanju zahtevkov za povečanje cen gotovih izdelkov.

Ad 7.

Komisija za samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov gumarske industrije Slovenije naj prouči možnost vskladitve meril za delitev dohodka in osebnih dohodkov, z ozirom na spremenjene pogoje poslovanja ter z ozirom na povišanje življenjskih stroškov. Ustrezne predloge sprememb sporazuma naj pripravijo do 15. septembra t. l.

Ad 9. 5.

TOZD in OSS so dolžni, da do konca tega leta znižajo zaloge na nivo, ki je določen z gospodarskim načrtom. Prj tem so mišljene zaloge surovin in materiala, drobne inventarja, nedovršene proizvodnje, zalog blaga v trgovski mreži ter zalog gotovih izdelkov.

Včasih zasluži prav toliko prezira rabelj kot njegova žrtev

S sej organov upravljanja

Delavska kontrola

Zadnji dan avgusta je bila seja delavskega sveta podjetja. Poleg ostalih predlogov in poročil so razpravljali tudi o odločitvah delovnih skupin, ki so sprejele v prejšnji številki glasila objavljeni predlog statutarnega sklepa o ustanovitvi delavske kontrole ter izvolile delegate obračunskih enot v odbore delavske kontrole. V naslednjem vam jih predstavljamo, poleg pa so objavljene še pripombe, ki ste jih dali v razpravah.

Za delegate OE v odborih delavske kontrole so delovne skupine posameznih OE izvolile naslednje delavce:

OSS

1. OE TPO Munihi iMnka
2. OE KS Košič Andrej
3. OE NS Bernard Marjan
4. OE FRS Valter Marinka
5. OE SIS Bidovec Marjan
6. OE TS Selič Olga
7. OE SES Košnik Jože
8. OE MS Kleindinst Emil

TTI

1. OE VA Hrast Pavel
2. OE VLP Grašič Stane
3. OE CP Šmigoc Alojz
4. OE PV Šmid Marija
5. OE UU Laič Ostaja
6. OE KI Cej Stane
7. OE SI Jeklar Franc
8. OE RK IV Čretnik Branka
9. OE RK III Kos Ančka
10. OE VZDR Kuhar Franc
11. OE SO Golob Franc

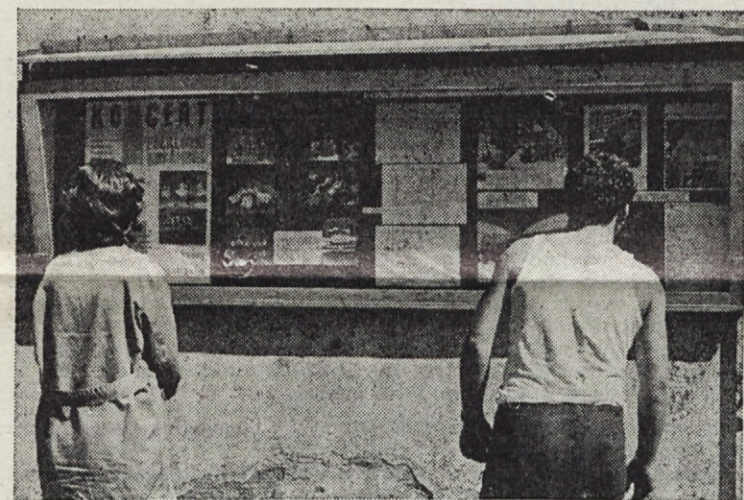
TAP

1. OE SO Gorenc Justin
2. OE KONF Klemenčič Tine
3. OE VULK Plevnik Janez
4. OE VZDR Šmajd Anton
5. OE PP Štefanec Alojz
6. OE AZR Režek Pavel

O predlogu statutarnega sklepa samoupravne delavske kontrole so se odločili takole:

TOZD	Štev. DESK	Odločitev DESK			BREZ stališča	% DESK za predlog in za s pripombami
		ZA	ZA s prip.	PROTI		
TAP	24	24	—	—	—	100 %
TTI	42	41	1	—	—	100 %
OSS	45	41	4	—	—	100 %
Skupaj	111	106	5	—	—	100 %

Pripombe DESK — v prilogi!

Tudi zidni časopis je ena od oblik informiranja — le premalokrat pride na vrsto

Če samo razmišljaš, da je tale časopis zanič — ni nič. Napiši na listek — magari iz starega zvezka iztrgan — kaj ti ni prav, kaj bi rad in pošlji v uredništvo. Bodi prepričan, da bomo upoštevali vsak dober predlog.

Številka članka	Družba in politika	Gospodarstvo	Kultura	Personalne vesti	Razpisi	Šport in rekreacija	Stanovanje, hišni predlogi	Delo upravnih organov	Pisma	Obiski	Izobraževanje	Družbeni standardi	Zdravstveno, socialno, varstvo	Tehnično varstvo	Priloge	Št.
I. št. 1-2																30
II. št. 3																41
III. št. 4																20
IV. št. 5-6																34
V. št. 7																44
VI. št. 8																23
VII. št. 9																14
VIII. št. 10																44
IX. št. 11																20
X. št. 12																40
XI. št. 13-14																21
XII. št. 15																44
Sk.	49	34	3	45	6	29	5	47	22	7	44	3	40	9	2	225
%	21,78	15,11	4,33	6,67	2,67	12,89	2,22	7,56	9,78	3,11	6,22	1,33	4,44	4	0,89	100 %

Bralec naj bo zelo pozoren in lahko boš razbral o čem (ni)smo pisali

Zaradi fluktuacije

Slavka Mitrovič je odlična delavka, toda če bo šlo tako naprej, v kadrovski službi kmalu ne bodo več zmogli vsega dela — tudi zaradi fluktuacije

Tekmovanje med mladinskimi aktivni

Mladinska konferenca Industrije munalni servis, Tekstilindus, LPA bombažnih izdelkov je v dnech od četa, IBI ter naša ekipa. Tekmo- 19. 6. do 22. 6. 1973 organizirala vali smo v malem nogometu, keg- tekmovalje v peteroboju med tlanju, namiznem tenisu, strelja- mladinskimi aktivni kranjske ob- njju z zračno puško in v šahu. čine. Tekmovalo je osem mladins- Pravico nastopa so imeli mla- skih aktivov, in sicer: SGP Pro- dinci, mlajši od 28 let. Komisija jekt Kranj, Planika, Creina, Ko-

za šport in rekreacijo pri mladinski organizaciji v sodelovanju z referentom za šport in rekreacijo je pripravila vse moške ekipe in dve ženski ekipi.

Rezultati:

Mali nogomet — moški

SAVA : SGP Projekt 1:2

V predtekovanju se je naša ekipa srečala s poznejšim finalistom in tekmo izgubila ter tako izpadla iz nadaljnega tekmovanja. Tekmovalo je osem ekip. V tej panogi je zmagala ekipa LPA — čete, ki je premagala SGP Projekt Kranj.

Kegljanje — moški

V tej disciplini je tekmovalo sedem ekip. Naša ekipa je z 536 podrtimi keglji zasedla četrto mesto. Prva je bila ekipa Tekstilindusa.

Kegljanje — ženske

Tekmovalo je pet ekip. Mladinke Save so z 415 podrtimi keglji osvojile 4. mesto, prvo mesto pa so zasedle mladinke Tekstilindusa.

Namizni tenis — moški

V tej disciplini je tekmovalo vseh osem ekip, ki so tekmoval po izločilnem sistemu. V borbi za vstop v polfinale je naša ekipa premagala ekipo Komunalnega servisa z 2:0 in se nato v polfinalu srečala z ekipo organizatorja, to je z IBI, ki ga je enako odpravila z 2:0 in se tako uvrstila v finale, kjer se je z ekipo SGP Kranj pomerila za prvo mesto in jo premagala z 2:0 in tako osvojila prvo mesto.

Streljanje z zračno puško — moški

Nastopilo je šest ekip. Strelci naše ekipe so z 438 krogi osvojili drugo mesto, dočim so bili mladinci tovarne IBI prvi.

Pri mladinkah pa je naša ekipa z 292 krogi osvojila prvo mesto.

Sah — moški

Tekmovalo je pet ekip, izmed katerih je bila prva LPA četa, naši mladinci pa so zasedli drugo mesto.

Za določitev končnega zmagovalca je odločalo večje število točk, ki smo jih dobili po posebnem točkovnem načinu, in sicer za

1. mesto 5 točk
2. mesto 3 točke
3. mesto 2 točki
4. mesto 1 točko

Ocenjevane oziroma točkovane so bile samo moške ekipe. Po tem načinu je naša ekipa osvojila drugo mesto. Za prvouvrščeno ekipo LPA čete je zaostala le za eno točko, tretji pa je bil SGP Projekt Kranj z 10 točkami, četrta pa IBI z 8 točkami.

Menim, da je drugo mesto zelo lep uspeh naše ekipe, saj nas je premagala le LPA četa kranjskega garnizona.

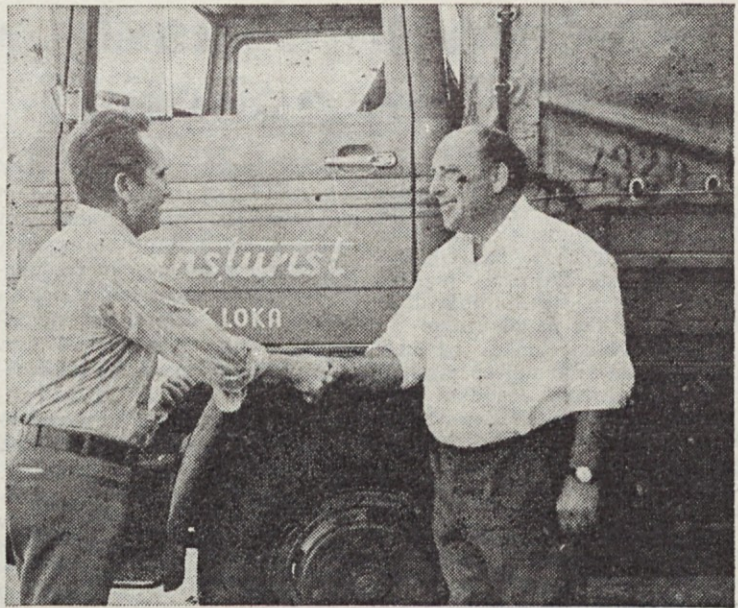
Valenčič Andrej

Savski gasilci v tednu požarne varnosti

Gasilska zveza Slovenije vsako leto organizira teden požarne varnosti. Letos bo od 24. do vključno 30. septembra 1973. Letos bodo v tem tednu savski gasilci temeljito očistili vse gasilsko orodje, posebno lepo bodo uredili orodjarno. Manjkalo ne bo predavanj in gasilskih vaj.

Požarno varnostni teden je že tradicionalna akcija za krepitev obrambe pred požarnimi nevarnostmi. Požari naredijo vsako leto ogromno škodo, zato želijo gasilci v tem tednu opozoriti vse člane kolektiva, naj pravočasno ukrepajo, da požare preprečijo, če pa je že nastal, naj bi ga znali hitro pogasiti.

V tednu požarne varnosti bodo natisnjena tudi opozorila vsem občanom doma in na delovnih me-

Leto kvalitete in mi

160.700 km z našimi gumami

Naš razgovor — PORENTA CIRIL — ŠOFER, Transturist Sk. Loka. Pred dnevi smo v uredništvo dobili pismo Transturista iz Skofje Loke, s katerim so nas obvestili, da je njihov šofer napravil z našimi gumami 9.000 Teramaster celih 160.700 km. Dobra informacija, smo si rekli. Naključje je hotelo, da je prav tisti dan ta šofer nakladal v našem skladišču gotovih izdelkov in bil tako kot naročen za kratek razgovor.

Bi se hoteli predstaviti našim bralcem?

Porenta Ciril, doma iz Sr. Bitenj pri Kranju, šofer sem že šestnajst let, od tega kar trinajst let pri Transturistu. Mercedes vozim sedem let. S tem tovornjakom sem prevozil že 267 tisoč kilometrov, od tega kar 160.700 s savskimi gumami. Vseskozi vozim s savskim gumami, pa tudi ostali jih uporabljajo v večini. Vendar sem z enim gumami to število dosegel prvič.

Več ne gre?

Pred tremi meseci so bili profili na gumah še dobro vidni. Moral bi na tehnični pregled, vendar sem računal, da s temi gumami ne bi dobil potrdila o tehničnem pregledu. Gume pa še niso bile dotrajane in nekaj sto kilometrov bi z njimi še napravil.

Le redko se zgodi, da kdo z enim gumami toliko prevozi. Čigava je zasluga?

Zasluga, da nekdo naredi z gumami toliko kilometrov, ni le v kvaliteti gum, ampak v vozniku, ki jih uporablja. Najvažnejše ob tem je, da so gume pravilno polnjene. Sicer velja pravilo, da naj se pritisk v gumah prekontrolira vsaj enkrat mesečno. Sam pa jem jih redno kontroliral vsaj dvakrat mesečno. Če guma ni dovolj polnjena, potem je tudi obremenitev različno razporejena. Gume največkrat kontroliram kar sam, ker ima tovornjak vdelan kompresor in manometer. Manometri na bencinskih črpalkah dostikrat niso točni in tudi ne pokažejo pritiska, ki ga rabim v teh gumah.

Tu v skladišču vas kar redno srečujemo vsak ponedeljek zjutraj. Kam vas nato pelje pot?

Moj delavnik se prične v ponedeljek zjutraj in konča v petek ali soboto, ko se vrnem s poti. Sicer pa je to že osmi teden zapored, ko peljem v Skopje. Dostikrat obiščem veliko jugoslovanskih mest, kjer nakladam in razkladam in če je le mogoče, naredim tako, da sem ob koncu tedna spet doma.

Torej imate le malo praznih voženj?

Le redko prevozim 100—150 km do naslednjega nakladišča, predvsem na jugu države, kjer so razdalje med industrijskimi mesti večje, vendar lahko rečem, da je ta tovornjak polno obremenjen na 95 % prevoženih kilometrov.

Po kakšnih cestah vozite?

Pot me vodi v glavnem po asfaltu, prevoženih kilometrov po makadamu je le malo.

Kaj menijo drugi šoferji o savskih gumah?

Pri nas v podjetju v glavnem vozimo s savskimi gumami. Prevladuje mnenje, da te gume veliko vzdržijo. Vozniki prevozijo z njimi povprečno 80 do 100 tisoč km, morda pri nas v Transturistu celo nekoliko več.

Ste s temi gumami doživeli kaj posebnega?

Mislim, da pod tisto »posebno« lahko rečem prav to, da s temi gumami še nisem imel defekta.

Pa ste zaradi teh gum le morali kdaj počakati ob cesti?

Na cesti moram, če hočem ohranjanj gume, počakati vsaj na vsakih 150 km, da se gume ohladijo. Pri 25 stop. C vročine na asfaltu esti se gume zelo močno segrejejo in s tem razširjajo, zato je postanek nujen. Pa tudi vozniku se prileže v taki vročini krajši oddih ob kavici.

Tov. Porenti smo ob koncu našega kramljanja zaželeli srečno vožnjo; tov. Mramor iz marketinga pa mu je izročil skromno darilo in priznanje za 160.700 prevoženih km.

Globočnik Marija
Jereb Janez

Oglas

Zamenjam 2 in pol sobno stanovanje s centralnim ogrevanjem v Kranju, Moša Pijade, za enakovredno v Ljubljani. Podrobnejše informacije o zamenjavi pri Kukanec Stefanu, Ljubljana, Rožna dolina c. 26.

stih. S tem želijo gasilci opozoriti na požarne nevarnosti, ki neposredno ogrožajo človeka, njegovo ter družbeno premoženje. Savski gasilci vabijo vodilne delavce, naj se vključijo v gasilsko organizacijo.

I. Petrič

SAVA, glasilo delovne skupnosti industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov izdaja uredniški odbor. Glasilo izhaja štirinajstredno, glavni in odgovorni urednik Jože Stular. Naslov uredništva: Kranj, Skofjeloška 6, telefon 22-521, interno 282. Tisk in klišej: CP Gorenjski tisk Kranj.

List je oproščen temeljnega davka na podlagi mnenja republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS (št. 421-1/72 z dne 27. marca 1973).

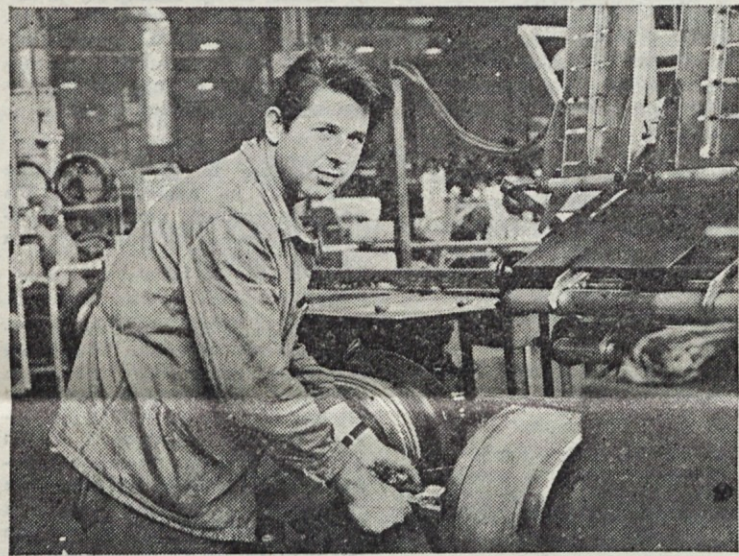
ali že veste??

409.000 S din za iznajditeljski predlog

Gospodarski odbor OSS je sklenil, da tov. Marjanu Rakovcu izplača nagrado 4.091,14 din za iznajditeljski predlog »izboljšava pri kompletiranju avtoplaščev za izvoz«.

— Kadrovski odbor OZD OSS je učiteljem praktičnega pouka odobrila 45 koledarskih dni letnega dopusta. S tem so se le-ti izenačili z učitelji praktičnega pouka iz drugih izobraževalnih centrov (Iskra, Zelezarski šolski center Jesenice).

— Tov. P. I. in R. U. iz OE prešani izdelki zaradi malomarnega odnosa do dela povzročila izpad v proizvodnji in s tem materialno škodo. Ker le-te nista hotela povrniti, je odbor za oceno kršitev delovne dolžnosti in materialnih škod TOZD TTI sklenil, da zadevo reši redno sodišče.

Peter Skrbiš, vzdrževalec strojev na konfekciji — TAP je dal v prvem polletju letos kar tri predloge za izboljšanje in večje učinke pri delu.

Milijon pa pol za vrtec

Sava že vrsto let goji dobre odnose z okoliškimi prebivalstvom in po svojih močeh pomaga društvom, šolam, krajevnim skupnostim ter tudi posameznikom. Ti tradicionalni dobri odnosi so botrovali odločitvi, da Sava da 15.000,00 din novo zgrajenemu vrtcu na Orehku za nakup poučnih igrač. Za to so se soglasno odločili vsi trije kadrovski odbori TOZD in vsak je prispeval 4.000 din, sindikat pa je tudi priskrbel 3.000,00 din.

V vrtcu je vpisanih 43 otrok. Polovica staršev teh otrok je zaposlena v našem podjetju.

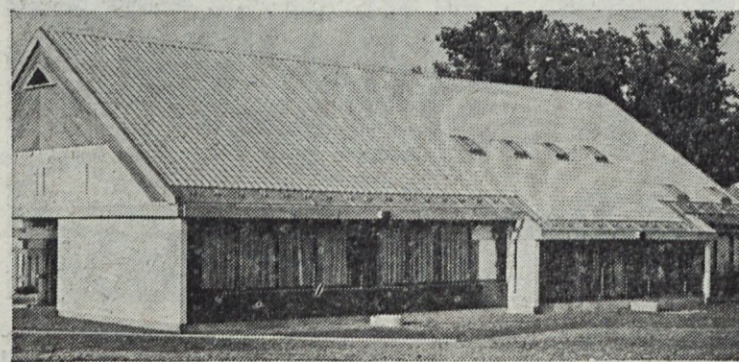
— Od 1. januarja letos vse delovne in druge organizacije kranjske občine odvajajo od dohodka 2 % sredstev v občinski solidarnostni sklad za usmerjeno gradnjo družbenih in zasebnih stanovanj. Od ustanovitve se je tako na žiro račun solidarnostnega sklada zbralo 30 milijonov novih dinarjev.

Iniciativni odbor občinske stanovanjske skupnosti, ki gospodari s temi sredstvi, je junija sprejel sklep, da 5 milijonov oddvoji za posojila individualnim graditeljem stanovanj. Razpis in razpisni pogoji so bili objavljeni v časopisu Glas, mi pa smo vam ga posredovali z Informatorem.

Na razpis se je prijavilo 48 članov kolektiva, ki v celoti izpolnjujejo razpisne pogoje. Oddelek za družbeni standard je za prosilce zbral potrebno dokumentacijo in jo posredoval iniciativnemu odboru občinske stanovanjske skupnosti.

O sklepih vas bomo obvestili v eni naslednjih številkih.

Zbral J. Jereb

Del te zares lepe šole je tudi otroški vrtec